

1. Voorwoord

In 2022 hebben we de corona pandemie definitief achter ons kunnen laten. Geen onverwachte afzeggingen meer vanwege de corona situatie in een land en eindelijk weer de mogelijkheid om wat verder vooruit te plannen. Het jaar begon nog wel met een aantal digitale trainingen of digitale bijdragen van EFS trainers, maar naarmate het jaar vorderde was dit steeds minder nodig. We hebben wel gemerkt dat we sommige partners te lang niet hebben gezien. Zo hebben we in Kosovo dit jaar geen enkele training kunnen doen, we moeten hier weer opnieuw onze contacten opbouwen en samen plannen ontwikkelen. Gelukkig konden we eind 2022 beginnen met een inhaalslag en zijn we eind 2022 op factfinding missie geweest naar Armenië en Georgië.

Voor wat betreft onze activiteiten in de Arabische regio konden we gelukkig weer trainers naar Marokko, Jordanië, Libanon en Tunesië sturen. De ontwikkelingen in Tunesië hebben we nauwgezet gevolgd, we maken ons hier grote zorgen over. Op verzoek van het International Republican Institute (IRI) en in overleg met Buitenlandse Zaken hebben we een training kunnen geven in Tunesië. In Jordanië werken we ook samen met de IRI en hebben we ons vooral op trainingen voor vrouwen gericht, wat hard nodig is in Jordanië. In Marokko is de samenwerking met het National Democratic Institute (NDI) dit jaar steeds hechter geworden. De EFS biedt een mooie aanvulling op de bestaande projecten van de NDI. Met het NIMAR hebben we dit jaar 7 trainingsweekenden kunnen organiseren van de School of Democracy. Samen met de VVD en D66 zijn we trots op dit resultaat. Samen met het Robert Schuman Institute (RSI) hebben we trainingen georganiseerd in Marokko en Libanon. Het RSI ziet steeds meer het belang van het organiseren van trainingen in deze landen, de jongeren zijn gemotiveerd en de mogelijkheden talrijk. We hebben het activiteitenbudget Shiraka dit jaar dan ook ruimschoots besteed.

En natuurlijk was de oorlog in Oekraïne van grote invloed op ons werk. We hebben geen trainingen in Oekraïne gegeven, aangezien we de veiligheid van de trainers dan niet konden garanderen en onze partners uit het land zijn vertrokken. We konden dan weliswaar niet in Oekraïne zelf meer zijn, maar we hebben bij de transregionale trainingen zoveel mogelijk jongeren uit Oekraïne betrokken. Het was bijzonder dat zij toch nog konden komen, er is met hen meegeleefd en hen werd troost geboden. Oekraïense jongeren kwamen naar de alumnibijeenkomst in Budapest. Dit is een groot event waar alle deelnemers van trainingen, van de RSI elkaar kunnen ontmoeten. Zij kunnen banden weer aanhalen en nieuwe vriendschappen smeden. Een aantal panels, die tijdens de alumni bijeenkomst werden gehouden, gingen dieper in op de situatie in Oekraïne en blikten zelfs al hoopvol vooruit naar hoe de wederopbouw vorm gegeven kan worden. Onze gedachten gaan uit naar alle jongeren die we in Oekraïne hebben getraind en we houden hoop dat de oorlog gauw voorbij mag zijn.

Ook bij het Young Leaders Programma hebben waren jongeren uit Oekraïne betrokken. Daarbij hebben in 2022 een extra project kunnen realiseren voor oud-deelnemers. Een groep van 11 mensen, waaronder 2 uit Oekraïne, zijn naar Leeuwarden gekomen om daar inspiratie op te doen hoe je van een nood een deugd kunt maken. Ze zijn uitgedaagd anders naar problemen in hun regio's te kijken. Gekozen werd voor Leeuwarden omdat het overvloed aan water in deze regio voor veel problemen heeft gezorgd, maar uiteindelijk heeft zij van water haar specialisme gemaakt .

Tot slot, de EFS was zichtbaar aanwezig op het CDA congres en bij een werkconferentie, georganiseerd door de Max van der Stoel Foundation, rondom de uitdagingen waar de vrije democratie voor staat. De EFS heeft haar visie voor 2022-2024 geschreven waarin de beleidslijnen en toekomstperspectief zijn uitgestippeld. De grootste kracht van de EFS ligt in de kennis en ervaring van haar trainers. Zij zetten zich belangeloos in en tonen zo hun solidariteit aan groepen, die zich willen inzetten voor de versterking van democratie aan de randen van Europa. We zijn trots op hen!

2. Inleiding

Hieronder volgt een korte introductie op de werkwijze van de EFS, waarna in de volgende hoofdstukken verslag wordt gedaan van de activiteiten. De EFS gaat daarbij uit van de volgende drie doelen:

- Promotie van het christendemocratisch gedachtegoed en de kennis hierover in internationaal verband in het algemeen en op de terreinen van internationale samenwerking en mensenrechten in het bijzonder;
- Stimuleren van de permanente betrokkenheid van CDA-leden en aan de CDA gelieerde organisaties op bovengenoemde terreinen;
- Projecten initiëren en ondersteunen die bijdragen aan democratische ontwikkeling in Midden- en Oost-Europa en een aantal landen in de Arabische Regio. Dit vanuit een herkenbaar christen-democratische inspiratie.

Werkwijze

Het bestuur van de stichting treedt voor het CDA op als ontvanger en beheerder van de ontvangen gelden. De EFS werkt met een jaarplan en vanuit een strategisch meerjaren beleidsplan (2018 - 2022) en werkt met vaste partners in de doellanden. Het bestuur van de EFS kwam in 2022 vier keer bijeen in een vergadering. Daarnaast werd ook nog een bestuursdag georganiseerd waarin werd terug- en vooruit geblikt. Het eerste punt van aandacht was het evalueren van het visiedocument, en het tweede punt was het ontwikkelen van de visie voor de komende jaren.

Het secretariaat van de EFS ontvangt projectvoorstellen van partnerorganisaties. Per project dient een doelomschrijving, een conceptprogramma en een projectbegroting te worden voorgelegd. Het bestuur beoordeelt de voorstellen. Na afloop van de activiteit leveren de trainers en de partnerorganisaties een evaluatie aan.

In een aantal projecten wordt samenwerking tussen politieke partijen bevorderd. Allereerst indien in een land meerdere politieke partijen zijn die dezelfde christen-democratische ideologie delen. Bijvoorbeeld in de programma's met Robert Schuman Institute waar deelnemers die lid zijn van aan de Europese Volkspartij gelieerde politieke partijen, worden getraind. Daarnaast geeft de EFS in Armenië en Marokko trainingen samen de politieke stichtingen van bijv de VVD en de PvdA. Doel daarvan is te laten zien welke verschillende politieke stromingen er zijn, en dat politieke partijen met verschillende ideologieën toch goed kunnen samenwerken.

Categorieën

Het bestuur van de EFS steunt projecten die ten goede komen aan de doelstelling van de stichting en de subsidievoorwaarden en passen binnen de volgende categorieën:

1. *Vormings- en scholingscursussen*

Dit betreft trainingen en conferenties (ideologisch, beleidsinhoudelijk of communicatief) die door CDA-deskundigen in de betreffende landen worden uitgevoerd.

2. *Technische hulp*

In deze categorie valt advisering aan een zusterpartij, zoals bijvoorbeeld de ontwikkeling of vertaling van documenten die voor de zusterpartij van belang kunnen zijn. Directe financiële of andere vormen van materiële steun wordt niet verstrekt.

3. *Uitwisselingen*

Voor individuele personen of groepen kan de EFS een studiebezoek aan Nederland organiseren. Tijdens een bezoek wordt op directe wijze kennis genomen van de hier bestaande democratische structuur, het functioneren van de samenleving en de christen democratische inbreng daarbij.

4. *Oriëntatiebezoeken*

Oriëntatie bezoeken door de EFS zijn bedoeld om inzicht te verkrijgen in de politieke situatie in een land en de betekenis van christendemocratie in dat land. Een dergelijk bezoek vindt veelal plaats als voorbereiding op een nieuwe samenwerking.

In 2022 heeft de nadruk van de activiteiten gelegen op vormings- en scholingscursussen. De EFS heeft dit jaar ook een uitwisselingsbezoek georganiseerd voor 8 jongeren uit Georgië, deelnemers uit ons programma 'Youth Leadership Laboratory' en een werkbezoek van 11 jongeren uit ons programma van het 'Young Leadership Programme'. Eind november bracht de EFS een oriëntatiebezoek aan Armenië en Georgië.

Bestuurssamenstelling EFS 2022

Het bestuur van de stichting bestond in 2022 uit de leden:

- Dhr. J.E.P.M. Alting von Geusau, voorzitter
- Mw. P. de Groot, penningmeester
- Mw. W. Postma
- Dhr. J.P. Lokker
- Dhr. E. Smid
- Dhr H.J. Ormel

European Network of Political Foundations

De EFS is lid van het European Network of Political Foundations (ENoP). Dit netwerk brengt politieke partij stichtingen vanuit heel Europa bijeen en biedt kennisondersteuning op gebied van relevante ontwikkelingen op Europees niveau. Voor meer informatie kunt u de website bezoeken: www.enop.eu

3. Projecten Matra Oost-Europa

Landen *van* *uitvoering:*

Individuele landen: Armenië, Belarus, Bosnië en Herzegovina, Georgië, Servië

Regionale trainingen: Training in Boedapest, werkbezoek naar Leeuwarden, training in Sarajevo, voor deelnemers uit Oekraïne, Moldavië, Noord-Macedonië, Armenië, Kosovo, Montenegro, Albanië, Servië en Bosnië en Herzegovina.

Armenië

Partners

- Politieke partij: Republican Party of Armenia, Heritage Party Armenia, European Georgia, United National Movement
- Samenwerkingspartners: Konrad Adenauer Stiftung (KAS)

Activiteit: Vrouwen in de politiek (project 29)

Armenië is een grotendeels conservatief land, waar het voor veel vrouwen niet vanzelfsprekend is dat zij actief zijn in de politiek. Een politieke partij is nog vooral een mannenwereld waar de invloed van vrouwen marginaal is. Met deze trainingen willen wij Armeense vrouwen die actief zijn of actief willen worden in een politieke partij motiveren en ondersteunen om de barrières die zij ondervinden te overwinnen. In 3 regio's zijn trainingen gegeven voor vrouwen gericht op leiderschapsontwikkeling.

Resultaat

Vrouwen die actief zijn of actief willen worden in een politieke partij hebben geleerd hoe zij invloed kunnen uitoefenen. Ze hebben trainingen gekregen over verschillende vormen van participatie, over politieke communicatie en over hoe ze hun eigen doelen definiëren. Er is ook uitgebreid aandacht besteed aan personal branding en public speaking. Ze voelen zich gesterkt door de vaardigheden die zij hebben geleerd en hebben vrouwen ontmoet die dezelfde barrières tegen komen. De deelnemers hebben aangegeven nu concretere doelen voor zichzelf te hebben kunnen stellen in wat zij willen bereiken. Zo zegt een van de deelnemers: *"I always had dreams, but I could set my goals and create a vision only after this programme. I was able to develop the 5 steps that will make me a leader and now I'm in the 2nd stage in exploring and applying my potential opportunities"*. De vrouwen hebben contact gehouden met elkaar via een door henzelf gecreëerde Facebook pagina. Het hebben van een netwerk versterkt en stimuleert vrouwen om verdere stappen te zetten om hun ambities te bereiken. Er zijn in totaal 72 vrouwen getraind.

Activiteit: Oriëntatiebezoek EFS aan Armenië en Georgië (project 47)

Er is op politiek vlak het laatste jaar veel gebeurd en verschoven in het Armeense politieke landschap. Sinds de grootschalige protesten is er een nieuwe regering aangetreden en zijn de EVP partijen aan de slag gegaan met het vernieuwen van hun partijen. We waren benieuwd in hoeverre hier aan zelfreflectie werd gedaan, met name door de jongeren, en welke rol onze trainingen in dit proces kunnen spelen. In Georgië hebben we een aantal jaar flink geïnvesteerd in de European Georgia partij, maar kregen we dit jaar van de KAS te horen dat

de partij snel draagvlak en populariteit aan het verliezen is. Daarom hebben we in 2022 een dubbele factfinding missie naar Armenië en Georgië georganiseerd.

Resultaat

Onze conclusie voor Armenië was vooral door te gaan met jongeren te trainen en bij elkaar te brengen over de partijgrenzen heen en daar waar mogelijk ook vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld bij te betrekken. Onze conclusie voor Georgië was om niet al te veel meer te focussen op het versterken van onze zusterpartijen van de EPP maar ook te kijken naar hoe je een breder publiek kunt bereiken met politieke bewustwording. De KAS werkt samen met een, onlangs opgerichte, politieke stichting zonder specifieke partijvoorkeur het Chavchavadze Centre, de EFS zal in 2023 kijken hoe wij in deze samenwerking van meerwaarde kunnen zijn.

Activiteit: training voor meer participatie en invloed van vrouwen in politiek (project 29)

Armenië is een grotendeels conservatief land, waar het voor veel vrouwen niet vanzelfsprekend is dat zij actief zijn in de politiek. Een politieke partij is nog vooral een mannenwereld waar de invloed van vrouwen marginaal is. Met dit project willen wij Armeense vrouwen die actief zijn of actief willen worden in een politieke partij motiveren en ondersteunen om de barrières die zij ondervinden te overwinnen. Voor dit project zijn we ons gaan richten op het geven van trainingen in de regio's om zo het bereik te vergroten. Voor vrouwen in de regio's zijn er doorgaans maar beperkte mogelijkheden om dit soort trainingen te volgen.

Resultaat

In totaal zijn er 72 vrouwen getraind. Deelnemers aan deze trainingen hebben aangegeven nu concretere doelen voor zichzelf hebben kunnen stellen in wat zij willen bereiken. Zo zegt een van de deelnemers: *"I always had dreams, but I could set my goals and create a vision only after this programme. I was able to develop the 5 steps that will make me a leader and now I'm in the 2nd stage in exploring and applying my potential opportunities"*. De vrouwen van de trainingen hebben contact gehouden met elkaar via een door hen zelf gecreëerde Facebook pagina. Het hebben van een netwerk versterkt en stimuleert vrouwen om verdere stappen te zetten om hun ambities te bereiken.

Bosnië - Herzegovina

Partners

- Politieke partijen: Party of Democratic Action (SDA), Croatian Democratic Union of Bosnia and Herzegovina (HDZ-BiH), Croatian Democratic 1990 (HDZ-1990), Party of Democratic Progress (PDP), Serbian Democratic Party (SDS).
- Samenwerkingspartners: Robert Schuman Institute (RSI) en het National Democratic Institute (NDI)

Activiteit: Step into the Political Spotlight (project 32)

Samen met de RSI hebben we een serie van twee trainingen gegeven om jonge partijleden van de 5 partijen die lid zijn van de EVP op te leiden in het bouwen aan een sterk kandidaatprofiel. Dit met het oog op het voeren van een succesvolle campagne in de volgende verkiezingen. Het eerste trainingsweekend in mei stond in het teken van lokale en regionale onderwerpen, met name op economisch vlak. In het tweede weekend in juni werd

dit onderwerp nog verder uitgediept in het uitwisselen van best practices, zowel op regionaal als op internationaal niveau. Ook werd er veel gesproken over hoe je succesvol met NGOs en lokale bedrijven kunt samenwerken in het bereiken van je doelen.

Resultaat

In totaal zijn 12 jongeren getraind.

Georgië

Partners

- Politieke partij: European Georgia
- Samenwerkingspartner: Konrad Adenauer Stiftung (KAS)

Activiteit: Youth Leadership Laboratory, werkbezoek naar Den Haag (project 38)

In voorgaande jaren heeft de EFS geïnvesteerd in de jongeren van de European Georgia partij middels het Youth Leadership Laboratory programma. Voor hen hebben we een uitgebreid trainingsprogramma georganiseerd. De beste deelnemers van de verschillende trainingen zouden worden beloond met een study visit aan Nederland. Door corona heeft deze study visit wat vertraging opgelopen, maar van 28 juni t/m 2 juli 2022 was het dan eindelijk zo ver. De EFS heeft de deelnemers een echt leiderschapsprogramma aangeboden, van gesprekken met het CDJA, CDA lokale en nationale politici en EFS trainers tot bezoeken aan lokale projecten, een UNESCO school, het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het International Criminal Court. De jongeren hadden zich van te voren verdiept in de situatie in Nederland en konden daardoor interessante, gerichte vragen stellen.

Resultaat

In totaal waren er 8 deelnemers. Zij kijken terug op een rijke, overweldigende ervaring die zij gaan delen met partijleden en leeftijdsgenoten thuis.

Servië

Partners

- Politieke partij: SNS (Serbian Progressive Party) en SVM (Alliance of Vojvodina Hungarians)
- Samenwerkingspartner: Konrad Adenauer Stiftung (KAS) met de denktank RESECO (Regional Security and Cooperation)

Activiteit: PolitiKAS (project 24)

De goede samenwerking met de KAS in Servië is dit jaar succesvol tot uiting gekomen middels twee projecten. De eerste is het PolitiKAS programma voor activisten en leden van centrumrechtse partijen in Servië. Het PolitiKAS programma was dit jaar extra relevant omdat er veel jonge mensen lid zijn geworden van het parlement. Het programma dit jaar was speciaal voor hen. Doel van het programma was om de jongeren inhoudelijk voor te bereiden op hun werk in het parlement, hun netwerk te versterken en hun debatvaardigheden te verbeteren.

Bij wijze van vervolg werd door RESECO een dag georganiseerd voor de jonge parlementariërs en 10 PhD studenten van de universiteit van Belgrado, die studies doen naar verkiezingen, politieke systemen en partijen, legislatie, de rechtsstaat en de EU. Het was erg waardevol voor de parlementariërs om met deze jonge onderzoekers te spreken en tegelijkertijd hun netwerk te vergroten. Vanuit de EFS werd er een training gegeven over het maken van wetten in Europa. De trainingsdag vond plaats op 10 december

Resultaat

Het programma bestond uit 5 korte bijeenkomsten in oktober en november. Er werden 20 parlementariërs getraind.

Regionaal

Partners

- Samenwerkingspartner: Robert Schuman Institute

Activiteit: Young Leaders leergang 2021-2022 seminar 2 en 3 (project 21)

Young Leaders' is het meest succesvolle en meest lang lopende project van de EFS, elk jaar melden zich weer veel jonge mensen aan. Inmiddels staat 'Young Leaders' bekend als de kweekvijver voor de nieuwe generatie politieke leiders in EPP partijen rondom de EU. Het programma bestaat uit drie keer vijf trainingsdagen (cursus 1, 2 en 3). Cursus 1 heeft reeds in 2021 plaatsgevonden. In 2022 vonden twee cursusweken plaats. De eerste cursusweek in 2022 gaat over 'Challenges in the Economic and Social life'. In vijf dagen tijd krijgen de cursisten intensieve trainingen over economische en sociale onderwerpen en krijgen ze een training debatteren.

De tweede trainingsweek in 2022 is voor dezelfde groep deelnemers en staat in het teken van internationale samenwerkingsverbanden. De jongeren zullen trainingen krijgen van professionals uit de Europese Commissie, de VN, de NAVO en regionale samenwerkingsverbanden. Ook krijgen de jongeren een training in internationaal onderhandelen.

Daarnaast organiseerden we voor de alumni van het Young Leaders programma een werkbezoek aan Leeuwarden. Leeuwarden zal als inspiratie dienen voor de deelnemers, van een stad dat van een groot probleem, namelijk overvloed aan water, een voordeel heeft kunnen maken. Deze stad staat nu wereldwijd bekend als het knooppunt van de watertechnologiesector. Tijdens het werkbezoek zijn de deelnemers aan de slag gaan met een grote uitdaging in hun directe omgeving en uitgedaagd worden hoe dat omgevormd kan worden tot een voordeel voor verder ontwikkeling van hun dorp of stad.

Resultaat

De jongeren hebben hun politieke vaardigheden verbeterd. Met deze verbetering komt ook een verhoogd zelfvertrouwen. Het verschil in zelfvertrouwen was duidelijk te zien tussen het begin en het einde van het programma. Jongeren kunnen zichzelf beteren uiten, weten waar ze het over hebben als het gaat om de onderwerpen die aan bod zijn gekomen en ze zijn zich beter bewust van hun politieke kwaliteiten. In Leeuwarden hebben de jongeren geleerd hoe

je een probleem kunt omvormen naar een kans. Een nieuwe generatie met meer kennis en besef over (christen)democratische waarden is op belangrijke plekken in politieke partijen in Oost-Europa terecht gekomen. Met het verkregen zelfvertrouwen, betere debatvaardigheden en presentatievaardigheden zijn zij elke dag bezig om hun partijen aan te spreken op meer democratie en democratische waarden in de partij en voor het land. Met de lessen die ze in Leeuwarden hebben opgedaan zijn ze in hun eigen regio's aan de slag gegaan met een plan van aanpak in het oplossen van lokale problemen. We blijven met de jongeren in contact om te horen hoe hen dit afgaat. Aan de seminars deden 16 deelnemers mee en er waren 11 deelnemers voor het werkbezoek aan Leeuwarden.

Activiteit: Young Leaders leergang 2022-2023 seminar 1 (project 22)

'Young Leaders' is het meest succesvolle en meest lang lopende project van de EFS, elk jaar melden zich weer veel jonge mensen aan. Inmiddels staat 'Young Leaders' bekend als de kweekvijver voor de nieuwe generatie politieke leiders in EPP partijen rondom de EU. Het programma bestaat uit drie keer vijf trainingsdagen (cursus 1, 2 en 3). Cursus 1 vindt in 2022 plaats, cursus 2 en 3 in 2023. De eerste cursusweek gaat over de basisbeginselen van de democratie. De EFS trainers richten zich op de betekenis van christendemocratische waarden en hoe de deelnemers deze als basis kunnen nemen voor het zoeken naar een oplossing voor alledaagse maatschappelijke problemen. Ook zal er uitgebreid over integriteit en corruptie worden gesproken, wat, gezien de verschillende culturele achtergronden van de deelnemers, altijd voor interessante en leerzame discussies zorgt.

Resultaat

De EFS trainers die deze training hebben gegeven zijn al meerdere jaren bekend bij de RSI als goede trainers. We zien de samenwerking tussen de trainers en de RSI steeds hechter worden, ten gunste van de kwaliteit van de trainingen. De deelnemers hebben kennis opgedaan over christendemocratische waarden en de principes van de rechtsstaat. Ze hebben politieke vaardigheden opgedaan, met name op communicatief vlak, die hen gaan helpen het verschil te maken in hun politieke partijen. Tijdens de training is er veel groepsgevoel ontstaan, een mooie basis voor de vervoltrainingen die in 2023 zullen plaatsvinden.

Het is nu nog lastig te zeggen wat de jongeren met de opgedane kennis en vaardigheden zullen gaan doen in hun politieke partijen. We weten nu wel al dat de jongeren met het volgen van deze training worden opgenomen in het internationaal netwerk van jonge toppolitici waar ze nog jarenlang mee in contact zullen blijven staan. Het RSI speelt hier zelf een leidende rol in, bijvoorbeeld in het organiseren van alumni bijeenkomsten zoals de bijeenkomst in Leeuwarden dit jaar. Aan de hand van de evaluatie van voorgaande edities van dit programma weten we dat jongeren die het YLprogramma hebben gevolgd betekenisvolle plekken in hun politieke partijen krijgen en zich vanaf die plekken inzetten voor een beter economisch en sociaal beleid, en meer democratie, gelijkheid en diversiteit in hun partij en in de samenleving.

Er zijn 19 jongeren getraind.

4. Projecten Arabische regio

Landen *van* *uitvoering:*
Individuele landen: Jordanië, Libanon, Marokko,
Regionale trainingen: Young Leaders programma waarbij deelnemers uit Marokko en Libanon deelnamen (zie bij 'projecten Matra' hierboven).

Jordanië

Partners

- Samenwerkingspartner: International Republican Institute

Activiteit: Supporting women candidates for elections (project 37)

2021 heeft de EFS samen met het International Republican Institute een drietal trainingen gegeven voor een groep vrouwen die zich lokaal in de politiek willen inzetten. In maart van 2022 zullen er lokale verkiezingen gehouden worden en dan zullen we ook zien welke van de vrouwen die wij getraind hebben, gekozen zullen worden. Het is onze bedoeling de gekozen vrouwen ook in 2022 verder te volgen en hun capaciteiten als lokale raadsleden te versterken. In 2021 is er een nieuwe wet decentralisatie van kracht geworden in Jordanië, dit heeft ook effect op de lokale raden. Het is belangrijk dat ook vrouwen weten wat dit betekent voor de politieke invloed die zij kunnen uitoefenen.

Resultaat

Er werden vier trainingen gegeven voor eenzelfde groep van 24 vrouwen. Een training vond voor de verkiezingen plaats, de andere drie erna. In de eerste training na de verkiezingen werd teruggeblikt op de vorige training en wat de vrouwen daar aan hadden gehad tijdens de campagne. " De vrouwen kregen 3 trainingen waarin hun kennis werd vergroot over onderwerpen als 'onderhandelingen voeren', 'debatteren', 'contact met de achterban onderhouden', en de 'decentralisatie wet'. Voor en na de trainingen hebben de vrouwen een kennistoets gemaakt. Hieruit bleek dat 80% van de vrouwen meer weet over deze onderwerpen. The IRI schreef in hun evaluatierapport: *"The participants explained that they had benefited a lot from the previous first phase training prior to the elections, and that they had applied many of the techniques and skills they had received in the training.*

Libanon

Partners

- Samenwerkingspartner: Robert Schuman Institute
- Politieke partijen: Kataeb en Lebanese Forces

Activiteit: Versterking lokale structuren EPP partijen in Libanon (project 39)

Ook dit jaar wilden we in Libanon voor de twee politieke partijen die gelieerd zijn aan de Europese Volkspartij (EVP) trainingen geven. De situatie in Libanon is complex en de omstandigheden waarin mensen leven verslechteren. Desalniettemin geven onze zusterpartijen aan dat ze juist nú politieke trainingen nodig hebben. De internationaal secretaris van de KATAEB gaf aan dat het goed is voor de jongeren in de partij om de ruimte

te krijgen om verder te kijken dan de moeilijke levensomstandigheden. Dit geeft hoop en energie.

We zien dat de partijen minder investeren in het opbouwen en versterken van de lokale capaciteit van de partijen. Door ons op lokaal niveau te concentreren denken we 'veranderingen van onderop' te kunnen stimuleren. Bovendien kunnen plannen en ideeën van deelnemers ook veel concreter en behapbaarder vorm krijgen.

Resultaat

We hebben twee trainingen in dit project georganiseerd. De 17 deelnemers van 2 politieke partijen hebben ideeën voor het verbeteren van de lokale economie opgedaan en uitgewerkt in concretere plannen voor hun eigen omgeving. Ook hebben de deelnemers kunnen bedenken wat nodig is om de lokale economie te stimuleren en zijn zij aangemoedigd om daarbij samen te werken met andere politieke partijen. Deelnemers hebben verder meer inzicht gekregen in hoe zij aanspraak zouden kunnen maken op ondersteuning vanuit de EU. Tijdens de training in november is er uitgebreid gesproken over het falen van de nationale overheid en dat dat ook kansen biedt. De jongeren zijn samen tot een aantal punten gekomen om hier concreet handen en voeten aan te geven op lokaal niveau. Een van de punten was het zoeken naar verbindingen met bedrijven en het maatschappelijk middenveld. De deelnemers zijn vol goede moed terug naar hun gemeenten gegaan om aan de slag te gaan met de geleerde lessen. Het is nog te vroeg hier een concreet resultaat bij te noemen. Wel zien we een duidelijk nieuw besef bij de deelnemers dat om dingen te bereiken je juist moet samenwerken met partners in het maatschappelijk middenveld en het bedrijfsleven.

Marokko

Partners

- Samenwerkingspartners: National Democratic Institute (NDI), Nederlands Instituut Marokko (NIMAR), Robert Schuman Institute (RSI), VVD Internationaal, Max van der Stoel Foundation, D66 Internationaal, GroenLinks
- Politieke partijen: RNI en Istiqlal (EPP gelieerde partijen)

Activiteit: School of Democracy 2022 (project 33)

In 2022 is de EFS met het Nederlands Instituut Marokko (NIMAR) en de Nederlandse politieke stichtingen van de VVD, D66, CU en Groenlinks doorgedaan met een gezamenlijk trainingsproject dat we de 'School of Democracy' noemen. In 2018 zijn we voor het eerst gestart met dit gezamenlijke project. In 2022 zijn twee keer een basiscursus van drie trainingsweekenden gegeven. Tijdens de basiscursus wordt ingegaan op de beginselen van democratie en de verschillende politieke ideologieën. Er was ook een gevorderde cursus waarin dieper wordt ingegaan op het belang van democratie, de rol van politieke partijen, en het belang van coalities bouwen. Door dit project samen met de andere politieke stichtingen en het NIMAR op te zetten worden onze netwerken en kennis goed ingezet om een interessant programma te ontwikkelen en de jongeren met een breed spectrum van politieke ideologieën kennis te laten maken. Wij zijn deze activiteit gaan doen omdat veel jongeren in Marokko niet gebruik maken van hun stemrecht en geen vertrouwen hebben in de politiek en zelden lid zijn van een politieke partij.

Resultaat

In de cursussen werden trainingen georganiseerd over democratie, politieke participatie, campagne en debatteren, en coalities en onderhandelen. Een belangrijk doel is het vergroten van de kennis van de deelnemers en hen doen beseffen welke rol de politiek heeft in een democratie. In de evaluatie van de basiscursussen gaven de deelnemers het volgende aan: *“I got some really good impressions about politics, how they work, what are their interests and why they got involved. Also about democracy, I’ve got some broad understanding of what is the real democracy and how it’s been used in different ways according to the ruling system.”* *“The experience of being in the middle of curious young people is by itself top, not to mention the motivation and learnings presented by the trainers.”* *“Honestly and from the heart, I didn’t expect such an amount of clearness, honesty and the huge amount of information. Each trainer changed something in us professionally and personally with giving us hope that we can do something for our communities and to defend our interests. This training can be the start of a new adventure of not trying but working to make my neighbourhood, community, city, country a better place.”*

De jongeren werden na elke training gevraagd om mee te denken met de volgende training. Het was mooi om te zien dat de jongeren vooral meer wilden weten over politieke systemen en verschillende politieke ideologieën. Zelfs na de advanced course was er nog steeds honger naar meer kennis over democratische processen. Daarnaast was de netwerkfunctie van de trainingen erg belangrijk. De jongeren hebben medestanders leren kennen, mensen die ook het verschil willen gaan maken en ze kunnen hierbij in de toekomst helpen.

Activiteit: Ondersteuning van politieke participatie van jongeren (project 34)

Met onze partner het National Democratic Institute (NDI) werken we nu alweer vier jaar aan het trainen van jongeren, met als doel dat zij meer van zich laten horen in besluitvormingsprocessen op lokaal niveau. In 2021 heeft de EFS met NDI samengewerkt aan de versterking van jongerenorganisaties waaronder ook jongerenafdelingen van politieke partijen. Daarbij hebben we NDI ook ondersteund met het verder trainen van jongeren die gekozen zijn als volksvertegenwoordigers op lokaal niveau. Hier zijn we in 2022 mee doorgegaan. Er waren trainingen over hoe wetten gemaakt worden, vanaf de analyse van problemen, tot het verzamelen van gegevens om beleid te kunnen maken om met voorstellen te komen voor wetten en om daarvoor ook steun van andere politieke partijen te krijgen. Er waren ook trainingen gericht op de versterking van jongerenorganisaties, te denken valt aan vaardigheidstrainingen (debatteren, formuleren van politieke boodschappen).

Resultaat

De trainingen over hoe wetten worden gemaakt hebben we gecombineerd met trainingen over social media gebruik voor politici. De social media training werd door een EFS trainer gegeven. De training werd gegeven aan jonge lokale raadsleden die social media wel begrijpen maar nog niet goed wisten hoe ze social media konden gebruiken als hulpmiddel voor hun raadswerk. De insteek van de training was zeer praktisch en dit werd als ontzettend leerzaam ervaren door de deelnemers. Een van de deelnemers zegt: *“I finally understand how*

social media is a great tool for us in the communal council. We should use it to communicate with our community to help them monitor the development of their communes”.

Het eindonderdeel van de training was het presenteren van een communicatieplan voor een lokaal probleem dat ze willen aanpakken. Hierover zegt een van onze EFS trainers: *“I was incredibly surprised and happy to see the large amount of women who participated. Most of which were highly educated, ambitious and unafraid to speak up. Their political goals were also often around improving the societal and political position of women including access to education, healthcare and employment opportunities. During the final presentations five women stood up to present their communication plans. [...] With the passion to achieve change participants displayed in just these two days, I fully believe that they will improve the country for the better.”*

De trainingen ter versterking van de jongerenorganisaties hebben we als volgt gestructureerd: een selecte groep jonge, gekozen raadsleden kreeg 2 dagen een training over public speaking, debatteren, citizen engagement. De hele training was een voorbereiding op een lokaal townhall debate, waar ze het geleerde meteen in de praktijk konden brengen. Dit format hebben we in drie plekken herhaald. Het was bijzonder om te zien hoe snel de jongeren zich nieuwe politieke vaardigheden aanmeten. Ook zijn ze zich bewust geworden van het belang van betrekken van de lokale bevolking bij je werk en dat het echt mogelijk is om samen tot constructieve discussies te komen. De NDI rapporteert na een van de trainingen het volgende: *“As a first experience, the youth elected officials were able to have a smooth discussion with their peers from CSOs and succeeded to overcome the negative image that youth have about politicians in general and to drive a constructive and positive debate with the youth, responding to their questions and remarks, but also explaining and correcting some wrong perceptions and expectations especially about the capacities of the communes and the role of elected officials that are limited and have many legal and financial challenges. In general the participants successfully used the acquired techniques to interact and debate with CSOs members, hear from them and build trust with them as they both agreed that it is more efficient to work together as youth to develop their communes and help its youth have a better life.”* Er zijn 7 trainingen gegeven en 105 jongeren bereikt. De jongeren waren van verschillende politieke partijen die in lokale raden gekozen waren.

Activiteit: Hoe Europa werkt (project 44)

Maar weinig politici in Marokko zijn echt bekend met hoe de Europese Unie werkt. De RNI en Istiqlal hebben ons gevraagd hen daarbij te ondersteunen. Daartoe zijn wij in 2019 gestart met het geven van een training met daaraan gekoppeld een werkbezoek aan Brussel. De deelnemers bereiden zich tijdens de training en met een huiswerkopdracht grondig voor op hun bezoek. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij hun gesprekspartners in Brussel prikkelen met hun gedachten over hoe zij de relatie met de EU voor zich zien. Helaas is van het werkbezoek in 2020 en 2021 vanwege de bestrijding van COVID-19 niets terecht gekomen. We wilden daarom nu de getrainde deelnemers van de lichte van 2020 en 2021 combineren tot één delegatie die naar Brussel is gegaan. Tegelijk zijn we gestart met een nieuwe training voor een nieuwe lichte enthousiaste en betrokken partijleden.

Resultaat

Tijdens het werkbezoek aan Brussel hebben de Marokkaanse jongeren een uitgebreid en diepgaand beeld gekregen van hoe Europa werkt. Ter voorbereiding op het bezoek hebben

ze een uitgebreide training gekregen over de werking van de Europese instellingen, deze training werd in Marokko gegeven. Hierbij werd ook ingegaan op geopolitieke onderwerpen en de rol van Marokko in de relatie van de EU met haar burens. Tijdens deze training hebben de deelnemers vragen voorbereid om te stellen als ze in Brussel zijn.

In Brussel hebben de deelnemers gesproken met o.a. de EVP international office, de EEAS, officials van de Europese Commissie die zich bezighouden met Marokko. Onderwerpen van discussie waren o.a. migratie, veiligheid, economische ontwikkelingen en geopolitiek. Het was een vol programma en het was duidelijk dat de jongeren veel hebben geleerd.

Het doel van het project was om jongeren inzicht te geven in hoe ze vanuit Marokko hun stem kunnen laten horen in de EU. Het bezoek aan Brussel was zo ingestoken dat elk gesprek hierop toegespitst was. Waar halen de EU officials hun informatie vandaan? Met wie spreken ze? Hoe maken zij onderscheid tussen issues die belangrijk zijn voor Marokko en issues die minder belangrijk zijn? De jongeren hebben ook echt wat kunnen brengen.

In totaal hebben 18 jongeren een introductie cursus gehad en zijn er 8 jongeren op werkbezoek naar Brussel gegaan.

5. Financieel overzicht 2022

EDUARDO FREISTICHTING

JAARREKENING 2022

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

Bedragen x 1 euro	2022 werkelijk	2022 begroot	2021 werkelijk
BATEN			
Bijdragen derden			
Subsidie BiZa Matra	169.801	150.000	217.883
Subsidie BiZa Shiraka	42.055	-	34.423
Subsidie BuZa Matra	59.800	59.800	63.928
Subsidie BuZa Shiraka	198.000	198.000	106.875
Bijdrage CDA t.b.v. Matra	-	-	500
Totaal bijdragen derden	469.656	407.800	423.609
Overige baten	-	-	-
Totaal baten	469.656	407.800	423.609
LASTEN			
Apparaatskosten	139.278	144.200	132.062
Projectkosten Matra	142.360	105.200	143.641
Projectkosten Shiraka	165.773	158.400	90.223
Totaal lasten	447.411	407.800	365.926
Saldo van baten en lasten	22.245	-	57.683
Resultaatbestemming			
Onttrekking aan de Algemene reserve	-	-	-
Toevoeging aan de Algemene reserve	22.245	-	57.683
	22.245	-	57.683